

MOCIÓ DELS GRUP MUNICIPALS D'ESQUERRA REPUBLICANA I JUNTS PER SANT CUGAT SOBRE LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA SOBIRANA

La transició energètica només tindrà èxit si és justa, equilibrada i compartida. Però també ha de ser sobirana, i aquesta sobirania energètica no significa només produir més energia renovable, també comporta decidir com la produïm, on la produïm i qui en rep els beneficis.

Per això cal defensar unes polítiques energètiques pròpies i emmarcades en un model sobirà, democratitzat, distribuït, amb cohesió territorial, respectuós amb el paisatge i el sòl agrari i, sobretot, participat per la ciutadania amb l'objectiu d'empoderar-la i no haver d'estar sotmesos als grans oligopolis.

És necessari apostar per un model que prioritzi les cobertes industrials i urbanes, els espais ja transformats per l'activitat humana, els espais degradats i les comunitats energètiques locals. El nostre model ha d'evitar reproduir en les renovables els mateixos esquemes de concentració i especulació econòmica que hem patit durant dècades en el sistema energètic convencional.

Defensem un model on el sector públic tingui un paper protagonista, i per tant cal reforçar l'Energètica Pública de Catalunya com a instrument estratègic de país.

És a dir, necessitem eines públiques capaces d'orientar el desplegament energètic, garantir el retorn social de les inversions i evitar dinàmiques especulatives que massa sovint han generat conflictes territorials.

Cal tenir present que la Directiva (UE) 2023/2413 (RED III) ha consolidat el principi segons el qual les instal·lacions d'energies renovables i les seves infraestructures associades són d'interès públic superior, un criteri que s'ha de transposar a l'ordenament jurídic espanyol i català.

El Decret llei 22/2025 va actualitzar el marc regulador a Catalunya per accelerar el desplegament de les energies renovables, adaptant l'ordenament català a les directives europees de simplificació administrativa i reforçant els criteris d'equilibri territorial davant l'interès públic superior. Per això el PLATER havia de ser l'instrument cridat a ordenar territorialment el desplegament de les renovables. En aquest context, sense el PLATER, els ajuntaments i les plataformes territorials disposen de menys instruments de planificació territorial i menys arguments per justificar l'oposició a determinats projectes en un context en què el dret europeu atribueix a les energies renovables la consideració d'interès públic superior i exigeix que les limitacions estiguin degudament motivades i siguin proporcionades.

Per tot això exposat, manifestem:

- Sant Cugat i Catalunya necessiten una planificació energètica.
- No podem continuar avançant únicament a cop de projectes individuals i sense una visió global del conjunt del país. Sense planificació, estem en mans dels oligopolis que provoquen greus desequilibris en la implantació de projectes d'energies renovables.
- La proposta que ha presentat el Govern no s'adequa al nostre model de transició energètica i considerem que presenta greus deficiències.
- Coincidim amb les queixes de molts municipis que s'hi estan manifestant en contra.

Rebutgem el plantejament actual del PLATER basat en el "bloqueig" anticipat de grans superfícies de sòl per assolir aquests objectius energètics a llarg termini. Aquest enfocament és excessivament rígid i desconnectat de la realitat territorial.

Estem d'acord en què per assolir els objectius del país és necessari disposar d'un determinat percentatge del territori, però aquesta superfície necessària s'ha de definir a partir del diàleg i la concertació amb el món local. Han de ser els municipis i les comarques, en funció del seu context i realitat, els qui contribueixin a aquesta planificació, garantint criteris d'equilibri i justícia territorial.

I volem ser útils i realistes. Davant la impossibilitat de paraitzar aquest PLATER, la nostra proposta planteja tant revisar-ne el contingut com el procés d'elaboració. S'ha de tenir present les alegacions i les aportacions del món local, dels agents territorials i de la resta d'actors implicats, i obrir un nou període d'informació pública un cop incorporades aquestes aportacions.

Perquè una planificació d'aquesta magnitud no es pot construir sense els municipis, sense els consells comarcals, sense la pagesia, sense les entitats i sense els territoris que hauran d'acollir una part important d'aquest desplegament.

La transició energètica necessita consens social i territorial. I el consens no es decreta. Es construeix. Per això defensem una planificació progressiva, revisable periòdicament i adaptada a les necessitats reals de cada moment. Al mateix temps, reclamem que el PLATER incorpori criteris reals de justícia territorial.

Aquest és el model que defensem. Un model de país que combini ambició climàtica, justícia territorial i sobirania energètica.

Per tot això exposat, proposem que el Ple de l'Ajuntament de Sant Cugat adopti els següents acords:

ACORDS

Primer. Manifestar des de Sant Cugat la necessitat d'una transició energètica sobirana; unes polítiques energètiques pròpies i emmarcades en un model sobirà, democratitzat, distribuït, amb cohesió territorial i respectuós amb el paisatge i el sòl agrari.

Segon. Instem el Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de la Generalitat de Catalunya a:

- Promoure una transició energètica amb una planificació progressiva, revisable periòdicament i adaptada a les necessitats reals de cada moment.
- Redefinir el model evitant reproduir en les renovables els mateixos esquemes de concentració i d'especulació econòmica que hem patit durant dècades en el sistema energètic convencional. En les comarques i municipis que ja han contribuït de manera molt significativa a la producció energètica del país no s'hi poden planificar noves infraestructures sense tenir en compte l'esforç acumulat que ja han assumit.
- Elaborar un model on el sector públic tingui un paper protagonista i reforçar l'Energètica Pública de Catalunya com a instrument estratègic de país, i fomentar la col·laboració amb iniciatives privades, cooperatives i comunitàries que comparteixin els objectius de transició energètica.
- Definir un model que prioritzi les cobertes industrials i urbanes, els espais ja transformats per l'activitat humana, els espais degradats i les comunitats energètiques locals.
- Revisar el model per garantir la protecció del sòl agrari, un recurs estratègic per al país i la producció d'aliments. La transició energètica no es pot fer en contra de la sobirania alimentària i dels pobles.
- Realitzar un segon termini d'exposició pública per poder incorporar les modificacions necessàries i significatives al PLATER, fruit del període d'exposició pública actual, en virtut de la normativa d'avaluació de plans i programes.
- Impulsar una estratègia de comunicació i pedagogia pública sobre la transició energètica i el PLATER, dirigida tant als municipis com a la ciutadania, que s'expliquin amb transparència els objectius del Pla, les alternatives existents i els criteris de distribució territorial.
- Garantir un desplegament del PLATER que prioritzi la participació d'empreses públiques i comunitats energètiques locals, i mecanismes legals i fórmules de participació territorial que garanteixin un retorn econòmic, social i laboral efectiu als municipis productors d'energia.
- Establir una jerarquia clara de desplegament que prioritzi, abans de qualsevol ocupació de sòl agrari o forestal: cobertes industrials, cobertes residencials, aparcaments, infraestructures viàries, espais degradats, polígons industrials.

- Garantir mecanismes de retorn econòmic directe als municipis afectats i participació preferent de la ciutadania i les empreses locals en els projectes energètics.

Tercer. Garantir que els municipis disposin d'un paper vinculant en la definició dels àmbits prioritaris de desenvolupament energètic que afectin el seu terme municipal.

Quart. Instar el Govern de la Generalitat a reconèixer el potencial dels municipis altament urbanitzats i amb elevada concentració empresarial com a espais prioritaris per al desplegament de l'autoconsum fotovoltaic, les comunitats energètiques locals i les solucions d'emmagatzematge energètic.

Cinquè. Traslladar aquests acords a la Presidència del Govern de la Generalitat de Catalunya, al Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de la Generalitat de Catalunya, al Parlament de Catalunya, al Consell Comarcal, a la Diputació de Barcelona i a les entitats de defensa del territori locals i comarcals.